

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
—
Issued daily except Sunday and holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostor: 2657 So. Lawdale Ave.
—
Office of Publication: 2657 So. Lawdale Ave. Telephone Lawdale 4636

LETO—YEAR XVI.

Cena lista je \$5.00.

Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., petek, 19. januarja (Jan. 19), 1923.

Subscription \$5.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 16.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

IZKORIŠČANJE OTROK CVETE BUJNO V VRTNARSTVU.

ZARADI TEGA IZKORIŠČANJA IZOSTAJAJO OTROCI V ŠOLI.

Samo iz Philadelphije gre vsako leto 2,500 otrok na tlako.

Washington, D. C. — Med tem ko kričimo in zahtevamo, da se mora starost šolobveznih otrok podaljšati, se lahko na drugi strani prepričamo, kako se z izkoriščanjem otrok zabranjuje otrokom šolski pouk. To se ne zgodi le v industriji v južnih državah, ampak ravnotako se otroci izkoriščajo v severnih državah.

Zvezni otroški biro je pričel zbirati statistični material o izkoriščanju otrok v vrtinarstvu. Poleg velikih mest se nahajajo veliki vrtovi, na katerih pridelujejo zelenjavo za trg. Ti vrtovi se obdelujejo popolnoma po bizniškem sistemu: majhen vložnik kapital in velik dobiček. Kjer delajo po tem načelu, tam tudi mezd niso velike. In zaradi tega vidimo, da se na vrtovih, na katerih pridelujejo zelenjavo za trg, ne izkoriščajo le odrasli ljudje, ampak izkoriščani so tudi otroci. Zlasti za odrasle ljudi je tako majhen, da morajo poleg starih delati tudi otroci, da pomagajo prehraniti družino. Preiskava je dognala, da ena in sedemdeset odstotkov otrok starih, ki delajo na zelenjaviških vrtoih, zaostane v šolski izobrazbi.

Šolske oblasti v Philadelphiji poročajo, da gre vsako leto 2,500 otrok na delo na te zelenjavske vrtove, preden dokončajo šolsko leto, da tako pomagajo prehraniti družino. Samo iz te pokrajine pa odide vsako leto 3,500 otrok na tako delo.

In v drugih krajih ni nič boljše. Ponekod je mogoče še gorje. Otroci morajo delati, ko sodijo v šolo.

Kljub temu se pa bahamo s svojo civilizacijo.

FAŠIZEM V ARKANSASU.

Izbruhnil je z vso silo.

St. Louis, Mo. — Pravi fašizem se je hitro preselil iz Italije v Ameriko. Nič čudnega, saj ga je vse velebizniško časopisje ob njegovem rojstvu pozdravljalo kot rešitelja Italije. Pričakovati je bilo, da se prejšnjalej pojavi tudi v Ameriki in sicer v južnih državah, kjer je še od nekdaj nasilje doma in v katerih smatrajo delavce za manj vredno bitje.

Dogodki v Harrisonu, Ark., govorijo, da je fašizem tukaj, da se najbrž udomači in ostane, dokler se delavci in farmerji ne organizirajo politično v svoji stranki in izvajajo na voličnu potrebno politično moč, da se odpravijo taki izrodki.

Izvršena so bila ravno taka zločina dejanja kot v Italiji. Enega stavarja so fašisti linčali, druge s silo iztirali, tretje so bičali, da je visela koža z njih. Bičanih je bilo okoli petdeset oseb. Ti fašisti so dalje izjavili, da morajo župan in štirje mestni svetovalec resignirati. Ravno tako nasilja so uganjali fašisti v Italiji.

Okoli tisoč oboroženih fašistov se je zbralo, ki so udarili po štrajkajočih železniških delavcih kot hudournik z gore ob nevihti. Ti fašisti so izbrali nekakšno svoje sodišče, dasiravno jim postava ne daje najmanjše pravice do kaj takega. Pred to sodišče, ki se imenuje "meščanski komitej", vladajo stavarje in jih z metodami tretje mučne vrste prisilijo, da priznajo, kar fašisti žele.

Državne oblasti niso podvzele ničesar, da napravijo konec temu protizakonitemu početju.

Prohibicija v Rusiji odpravljena.

Moskva, 18. jan. — Sovjetska vlada je dovolila kuhanje vodke, ki pa ne sme presegati 20 odstotkov alkohola. Naredba je prišla zaradi tega, ker so kmetje sami kuhali žganje in v ta namen porabili veliko količino sira, katero je bilo potrebno za gladovne province.

LEGIONARJI SO PROTI PO. FAŠISTOVICENJU AMER. RIŠKE LEGIJE.

Seattle, Wash. — (Fed. Press.) — Voditelji krajevne Ameriške legije v Seattleu niso niti malo zadovoljni z izjavo polkovnika A. C. Owaleya, vrhovnega poveljnika legije, ki je rekel pred kratkim, da bo Ameriška legija posnemala italijanske fašiste in "vzela stvar v svoje roke", če bo treba, da potlači revolucionarne gibanje v Ameriki. Tukajšnji legionarji so mnenja, da je Owaley govoril zelo nespametno ali pa je dnevno časopisje zasulkalo njegove besede.

OBRAVNAVA PROTI RUDARJEM V HERRINU.

Proces je zaključen in usoda petih rudarjev je v rokah porotnikov.

BRANITELJ JE PREPREČIL BRUNDAGEJEV GOVOR.

Marion, Ill. — Proces proti petim rudarjem, ki so obtoženi umora stavkoka Hoffmana ob času velikih izgrediv med stavkarji in gardisti dne 22. junija 1922, je bil včeraj (četrtek) zaključen in stvar je v rokah porotnikov, ki so mogoče izrekli svoj pravorek ob času, ko pride to poročilo čitateljem v roke.

Zagovorništvu je prihranilo najmanj dva dni časa s tem, da se je odreklo zaključnim argumentom. S to potezo je zagovorništvu preprečilo govore pomožnih državnih pravdnikov, zlasti pa generalnega pravdnika Brundageja, ki se je nalašč pripeljal v Marion, da bi imel zaključni govor pred poroto.

Okrajni državni pravdnik Delos L. Duty, ki je vodil proces, je, edini govoril ob zaključku kot zahteva sodnijskega postopka. Duty je zahteval, da porotniki spoznajo vseh pet rudarjev krivim in se izrečejo za smrtno kazen. V govoru se je skliceval na citat iz sv. pisma glede pravične sodbe.

Rudarji v Marionu so mnenja, da bodo obtoženci oproščeni ali pa se ne bo porota zedinila.

Angus W. Kerr, glavni zagovornik rudarjev, je v četrtek popoldne izdal pismeno poročilo, katerega je podpisalo tudi šest pomožnih zagovornikov, ki se glasi, da država po njegovem prepričanju ni dokazala ničesar obtoženim rudarjem. Država se je naslonila na šest prič, ki so pa bile popolnoma diskreditirane od zagovorniških prič. Vse dokazovanje tožiteljstva je prišlo iz ust Lesterjevih pobožnikov, ki imajo na vesti vse zločine od navednega pretepa do umora in ropa. Noben pošten človek ne more verjeti takim pričam.

"Argumenti pred poroto so nepotrebnosti od naše strani," se čita poročilo, "ker porotniki, če so pošteno možje, lahko zaključijo, kaj jim je storiti. Devet tednov se ne umestno bi bilo še nadalje tritati njih čas in zavlačevali proces na škodo davkoplačevalcev v okraju Williamson. Reenica, ki je prišla ust priči, se ne da spremeniti ne zaviti, in mi upamo, da porota podeli rudarjem zaslužen zadoščenje".

Porotniki imajo soditi o vsakem obtožencu posebej.

APOSTOL BRYAN NI KAJ TAKEGA NAMERAVAL.

Beloit, Wis. — Ko se je William Jennings Bryan, večkratni predsedniški kandidat demokratične stranke, podal na križarsko vojno proti nauku o evoluciji, govoril ni nameraval povzročiti, da kdo daruje denar, da se na eni ali drugi univerzi ustanovi poseben oddelk za predavanje o antropologiji. Kljub temu so pa njegove pridige učinkovale v tej smeri.

Frank G. Logan iz Chicaga je daroval sto tisoč dolarjev, da se ustanovi na beloitškem univerzi poseben oddelk za predavanje o antropologiji.

Kamen te ustanove je, da dija študirajo razvoj sloveštva iz pradedne dobe, ko niso imeli še pravih jezikov in bogov, do sedanjega časa.

ČUDNO, ČUDNO SE TOLMAČIJO POSTAVE.

V KAZENSKEM ZAKONIKU JE JASNO ZAPISANO, KDO KRŠI ZAKON.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 so tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$5.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$5.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31-22) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

KAMOR WALL STREET POLOŽI SVOJE KREPLJE, TAM NI POKOJA V INDUSTRIJI.

Načelo Wall Streeta je nizke delavske mezde in dolge delavne ure. Delavci se vedno provocirajo. Zdaj se jim podaljša delavni čas, zdaj se jim utrga mezda. V tem je metoda.

Korporacije, ki so pod kontrolo Wall Street, imajo najeto čedno število vohunov, kateri so pomešani med delavci. Ti špijoni govorijo vedno radikalno. Vsaka delavska organizacija jim je premalo radikalna, vsak delavski vodja izdajalec in nazadnjak. Tako si pridobije zaupanje med delavci, ki dostikrat ne razmišljajo, kaj se da izvesti in kaj ne, ampak slede tistemu, ki najbolj glasno kriči.

Ako se je drugim pametnim delavcem posrečilo, pridobiti precej svojih tovarišev, da se ustanovi strokovna organizacija, tedaj pride provokacija, ki spravi delavce iz ravnotežja, preden se organizirajo. Najeti vohuni in "špeci" store svojo dolžnost. Nagovarjati prično delavce za stavko. Iz njih ust prihajajo fraze, da je zdaj napočil čas, ko je treba pokazati kompaniji, da se delavci ne puste voditi za nos in ukazovati od kompanije. Posledica takega hujaskanja je, da peščica delavcev zastavka, ogromna večina delavcev pa ostane na delu. V stavko stopijo oni delavci, ki so prepričani o moči organizacije, oni ki so omahljivi, pa ostanejo na delu. In ravno to želi kompanija. Tistih deset ali dvanajst odstotkov delavcev, ki so zastavkali, kompanija odslovi, drugih devetdeset odstotkov delavcev pa ostane na delu in dela, kakor da se ni nič izrednega zgodilo. Obrat v podjetju ne zastane niti eno uro, kajti izpraznjena mesta deset odstotkov delavcev zasedejo oni, ki že tedne čakajo zunaj pred vratmi, da jih kateri predelavec pozove na delo.

Korporacija s takim ravnanjem doseže, da prepreči organiziranje delavcev v svojem podjetju, obenem pa tudi s zelo nizkimi stroški prepreči pravo stavko. Kajti tisti ovaduh, ki ovaja svoje tovariše tovarniškemu vodstvu, vrše tako delo veliko bolj poceni kot profesionalni stavkokazi.

Nekaj mesecev je mir v podjetju. Delavci se zopet prično zavedati, da so izkoriščani. Najprvo jih je mogoče samo deset, kmalu se poveča to število za sto ali več. Vse ugodnosti so tukaj, da se organizacija razvije. Kompanija pa ne čaka tako dolgo, da se organizacija ustanovi in se vanjo pritegnejo vsi delavci. Ampak ona zopet provocira. Ako ne zniža mezde, tedaj naznani delavcem, da bodo delali po eno uro več na dan, ne da bi bili za to uro še posebej odškodovani. Najeti vohuni in "špeci" zopet stopijo v akcijo in zopet se da mali odstotek delavcev, najbolj zavednih, zapeljati.

Tako razbijajo korporacije po tej metodi, ki so pod kontrolo Wall Streeta, organiziranje delavcev.

Napram javnosti pa nastopajo te korporacije seveda drugače, da ne opazi kompanijske prevare. V velebizniškem listu se pričuje korporacija, da so kupčije slabe, naročil ni, strovine so visoko v ceni, delavci prejema visoko mezdo, pa kljub temu niso zadovoljni. In če pride do stavke, tedaj kompanija poroča zopet javnosti, da je v tovarni zastavkalo par najbolj nezadovoljnih delavcev, agitatorjev, rdečkarjev, ki niso zadovoljni, dasiravno jih kompanija plačuje tako visoko, da ima veliko izgubo svojih produktih. Javnost seveda verjame.

Kjer se pojavijo take metode v podjetju, naj delavci ne pozabijo fakta, da delavci niso zmagali še v nobeni stavki, v kateri je zastavkalo samo deset ali petnajst odstotkov delavcev. Ravno tako je težko zmagati delavcem, akotudi zastavkajo vsi, ako so neorganizirani in nimajo pomoči od drugih organiziranih delavcev. Še stavke organiziranih delavcev so včasih izgubljene, ako so odrejene o nepravem in neugodnem času.

Predvsem je potrebna organizacija. In ta organizacija mora biti čvrsta in krepka in ne od danes do jutri. Organizirati se je treba, ko je mir v podjetju. Z organiziranjem ni odlašati toliko časa, da pride kompanija s provokacijami. Kajti če se ob takem času organizira, se delajo napake, ker so strasti razplamtene. Včasih je veliko bolj napake popustiti, kot pa preiti v ofenzivo. Počakati je treba na ugodno priliko in takrat se lahko zahteva to, kar se je izgubilo, in poleg se predloži še nove zahteve.

Ako je metoda Wall Streeta taka, da se provocirajo stavke v podjetjih korporacij, ki so pod njegovo kontrolo, tedaj mora biti metoda delavcev taka, da se ne dajo provocirati in ne zastavkajo takrat, kadar hoče korporacija, da se tako prepreči in razbije započeta delavska organi-

zacija, ampak stavka se odloži na čas, ko govore razlogi, da delavci zmagajo in ne podležejo.

To je taktika in sicer pravilna taktika, ako hoče delavstvo doseči uspehe tudi v takih podjetjih, ki so pod kontrolo Wall Streeta.

Šola za ohrano zdravja.

Zdravstveni oddelček Federated Press. Piše dr. P. L. Clark.

4.

Izločevanje strupov iz telesa.

Najvažnejše delo, ki ga opravljajo naše telo dan za dnem, je izločevanje strupov, ki se neprenehoma nabirajo v njem.

Človek lahko živi šest do osem tednov brez jedi in lahko živi več dni brez vode. Ampak če pljuče prenehajo izločevati strupen plin ogljikove kisline, ki se stalno nabira v telesu, pride smrt v treh ali petih minutah. Ako ledvice prenehajo delovati, pride strup v kri in človek umre v par dneh. Če drob odpove službo, je "glavni telesni kanal" zaprt in strup, ki ostane v telesu, prinese smrt v kratkem času.

Glavno je, da čreva delujejo pravilno. Človek mora iti dnevno dvakrat ali trikrat na veliko potrebo, ako hoče biti zdrav. Čreva se dele v dva dela: gornji del, kjer je prebavilni aparat, in spodnji del, ki odvaja strupeni material iz telesa. Velike važnosti je torej, da je ta del vedno čist in prazen.

Kdor ne hodi redno na stran, trpi na zapke ali konstipacijo. Iz te težkote se porode nebrojne druge slaboosti vseh splošnega zastrupljanja v telesu in preha v mišice in kri.

Konstipacija se ne more premagati, dokler ni kri tako izčrpana, da možgani prejema do- bro, zdravo kri in so v stanju dati telesu življenjski impulz, ki dvigne vse organe na stopnjo sposobnosti. Možgani, ki se nasičujejo s zastrupljeno krvjo, delujejo s zelo majhno količino potence ener- gije. Konstipirani ljudje imajo navadno le 25 do 50 odstotkov sposobnosti za delo. To pomeni, da vsi organi telesa delujejo le deloma; onemogli so in počivajo. Človek ne more delati, dasi bi rad. Iz tega je razvidno, kako te- žka nadloga je konstipacija, ki se v večini slučajev rada zane- marja. Zakaj ne bi bili ljudje sto odstotno zmogni dela duševno in telesno?

Bolnik, ki trpi na konstipaciji, mora najprej prenehati jesti za nekaj časa. To je prva pot za od- pravo strupov iz mišice in krvi. Ko je želodec prazen, preneha pora- janje novih strupov vseh fer- mentacije in gnitja neprebavljene jedi. Izpij kozarec vode vsako uro, ko se postiš. Jemljí klistir (enema) zjutraj in zvečer ali vsake štiri ure, ako rezultat pokaže, da je to sredstvo potreb- no.

Lahka laksativa, ki požene vse- bino malih črev, je koristna. Človek, ki ima konstipacijo leta in leta, ne sme pričakovati, da se je iznebi v kratkem času. Vse soli delujejo najprej na veliko črevo, zato je dobro vzeti eno, dve ali tri velike žlice kastorjevega olja ali eno osiminko do polovice grama podofilina zjutraj in zvečer. Vzeti je treba toliko, da človek pojde trikrat do petkrat dnevno na veliko potrebo.

Kdor nikakor ne more vzeti kas- torjevega olja zaradi neprijet- nega okusa v ustih, naj

Razne vesti.

FRANCOSKI IMPERIALISTI
SO PRICELI POPUŠČATI.

Nadaljevanje s prve strani.)

Kontrola gospodarske kontrole nad industrijo v Ruhru, je bila smotljiva iz Pariza, da se naj enkrat omeji na rekviriranje enega in drugega kolikor je potrebno in pripravljenega. Torej so Francozi vzeli 5800 ton železa in 6000 ton premoga, ki je bil naložen v železniških vozovih, ki so Francozi pričeli pobirati štiridesetodstotni davek od premoga. Druga francosko-belgijska komisija je odredila sekanje v gozdovih na levem bregu reke.

Ekonomski komisija je v svojih ključih predvidno izpustila bežanje "konfiskacija". Francozi da so izkaznice za ves rekvirirani material, toda na izkaznicah ni bene obljube, da bo material plačan.

Delavske organizacije v Ruhru ne zanimajo toliko za menjanje spodarjev, zahtevajo pa, da ne bodo biti kršeni njih delovni pogoji. Med delavci je opaziti nezadovoljnost valed naraščajočih cen, ki je posledica padanja marke. Z 1. januarjem bodo rudarji dobivali 5000 mark na dan, ali vsota ne zadostuje niti za dva meta sirovega masla.

V Katernbergu, ki leži med Renom in Gelsenkirchenom, je zaradi zastavka 5000 delavcev v nemarnih tovarnah za izdelovanje lokomotiv. Delavci, ki so imeli devet ur dnevno, zahtevajo enurni delavnik, ki ga je zamislil francoski general Degoutte. Ravkarji so se obrnili na francosko poveljstvo, da naj prisili vodstvo tovarne, da prizna osemurni delavnik.

Francozi so ustavili nemške čepice v Bochumu.

Nemški socialisti v boju z vlado. Berlin, 18. jan. — Nemška vlada je sklenila plačati iz državne kase dobiček, ki ga bodo izplačali premožnostni magnati v Ruhru, ker nočejo prodajati preoga Francozom in Belgijcem. Denem je vlada zaključila, da bodo delavci v Ruhru prejeli polno mazo za časa generalne stavke v slučaju, da pride stavka.

Rudniški magnati so informirali vlado, da pojdajo rajši v ječo, kakor da bi se pokorili Francozom. Vlada upa, da bodo rudarji strajkali, kadar Francozi končajo rove.

Socialisti so pa razkačeni valed slepa vlade, da bo plačala magnatov premožnostni dobiček. Socialisti zahtevajo, da kapitalisti trpe izgubo, ne pa nemško udstvo, ki že dovolj trpi.

Nemški uradni krogi napovedujejo popolni bankrot francoske kase v Ruhru. Pravijo, da je bilo rekvirirani nakopan preog in proizveden koks, toda žave pridejo, ko tega zmanjka. Francozi bodo morda držali Ruhr v meseca in potem bodo morali prazniti pokrajino z velikim askom.

Hugo Stinnes, nemški Rockefeller, je odšel v London, kjer bo skušal zainteresirati angleške kapitaliste za nemška podjetja v Ruhru, da jih na ta način zavaruje pred konfiskacijo. Mogoče se zgodi, da Angleži deloma pokupijo delnike in jeklarne v Ruhru in potem poročajo strmečim Francozom: "Roke proč od naše lastnine!"

Desničarji za generalni strajk.

Amsterdam, 18. jan. — Zastopniki desnega krila (zmerni socialisti) rudarske organizacije v Nemčiji so prišli danes v Amsterdam in posetili glavni stan internacionale strokovnih unij z pelom, da internacionala aranžira generalno protestno stavko proti invaziji Ruha.

Dr. Sunjatsen reokupiral Kanton. Šangaj, 18. jan. — Vojaške čete, ki so naklonjene dr. Sunjatsenu, so predvčerajšnjem zagnale vladno predsednku južnokitajске republike, so okupirale Kanton, kjer je bil sedež Sunjatsenove vlade. To pomeni, da bo zopet celiški konflikt med južnim in severnim Kitajcem.

Ignani papežev nuncij gre v Kanado. Mexico City, 18. jan. — Mgr. Ernesto Filippi, papežev poslanik v Mehiki, ki je bil izgnan od vlade zaradi prekršitve mehiške ustave, ker je vodil javne verske demonstracije, se je moči odpeljal v Laredo, Tex. in od tam pojde v Ottawo, Kanada, kjer se nastani.

KLANOVEC NI HOTEL ODGOVARJATI NA STAVLJENA VPRAŠANJA.

Sodnik je podučil pričo, da lahko odkloni odgovarjati, ako misli, da obtoži sebe.

Bastrop, La. — Zagovornik William Harvey Todd, ki zagovarja dr. McKoina in šerifskega deputija Jeff Burnetta, oba obtožena umora, je prvokrat vložil svoj ugovor. Zaslisan je imel biti E. N. "Newt" Gray o njegovem početju v noči 24. avgusta, v kateri sta bila Daniel in Richards ugrabljena in umorjena. Sodnik je na to podučil Grayja, da lahko ne odgovori na stavljena vprašanja, ako misli, da z odgovorom obtoži sebe.

V Bastropu se sliši govorica, da je E. N. Gray klanovec, o katerem imajo dokaze, da je eden tistih starih klanovcev, o katerih ima javni tožilec dokaze, da so bili v klanovski klapi, ki je ugrabila Daniela in Richardsa.

Graya so izpraševali glede klanovskega obiska v baptistiški cerkvi. Ali Gray je imel slab spomin. Nčesar se ni mogel spomniti.

Ko so ga izpraševali, kje je bil in kaj je delal dne 24. avgusta, je tudi lovil sapo. Dejal je, da je odšel iz Bastropa zgoraj, da se vrne na svoj dom, ki je tri četrтинke milje oddaljen od Mer Rouge. Toda vrnil se je zopet okoli pol petih v Bastrop. Pripovedoval je, da se je hotel peljati domov, toda srečal je Tom Higginbothama, ki mu je povedal, da je njegov brat Willie v Mer Rouge prejel grožnja pisma. Vprašal me je, ako ne pojdem domov z njegovim bratom, ker se mu lahko kaj pripeti, je govoril Gray in nadaljeval, da pojde in ušil je njegovega nečaka Rufus Eubanka voziti avtomobil, da pelje njegovo družino domov. Odpeljal se je z Higginbothamom na dom k svojemu bratu. Higginbotham ga je peljal le eno miljo iz Bastropa, na kar ga je pustil, on se je pa vrnil v Bastrop. On je pa vel do Eldridgeove hiše in se je tam usedel na hodnik, kjer je čakal na Higginbothama.

Državni pravdnik ga je vprašal, ako je videl ljudi s kapucami, ko se je peljal po cesti. Odgovoril je: "Da, gospod, vsi so imeli kapuce, na tovrnem avtomobilu sta pa ležala dva človeka z zavezanimi očmi."

"Ko ste srečali mr. Earl Andrews, niste ustavili in mu niste ničesar rekli glede ljudi s kapucami, ki so imeli dva ali tri jetnike?"

"Ne, ne, gospod, mi smo vozili hitro in on tudi."

Večkrat je bil vprašan, ako je poznal Daniela in končno je priznal, da ga je večkrat videl v Mer Rouge in da je pri neki oljni knepiji alisal celo njegov glas.

"Ali niste videli na tovrnem avtomobilu, ki je vozil mimo vas, Daniela?"

"Ne, gospod, mislim, da ga nisem videl."

Prisil je, da je klanovec.

V veliko zagato ga je prignal državni pravdnik, ko ga je vprašal: "No, zdaj mi pa povejte, zakaj ste učili svojega nečaka voziti avtomobil, da popelje vašo družino domov, ko vendar živite tako blizu Higginbothama? Zakaj ste se podvržili trudu, da najprvo naučite voziti avtomobil svojega nečaka. Zakaj niste sami odpeljali svoje družine domov in se na to dalje peljali na njegov dom?"

"Well, napravil sem tak načrt."

Zaslisan je bil tudi klanovec Smith Stevenson. Državni pravdnik mu je pri vprašanjih namignil, da je oblastem znano, da so žrtvi klanovske brutalnosti vozili na njegovem tovrnem avtomobilu.

"Kje je bil vaš avtomobil 24. avgusta?" je vprašal javni tožilec.

"Doma", je odgovoril klanovec.

"Ali ste komu posodili avtomobil omenjenega dne?" je nadaljeval državni pravdnik.

"Ne, gospod", je trdil kuklukovec.

Državni pravdnik ga je tako daleč ugnal, da je priznal, da je bil nekdo vzel njegov avtomobil v usodepolni noči, toda on ne ve, kdo se ga je poslužil.

